הלכות יסודי התורה פרק ט

פרק ט

התורה עומדת

התורה לעד

א.

דבר ברור ומפורש בתורה שהיא מצוה עומדת לעולם ולעולמי עולמים, אין לה לא שינוי ולא גרעון ולא תוספת.

שנאמר "**את כל הדבר אשר אנכי מצוה אתכם אותו תשמרו לעשות לא תוסף עליו ולא תגרע ממנו**" (דברים י"ג:א') .

ונאמר "**והנגלות לנו ולבנינו עד עולם לעשות את כל דברי התורה הזאת**" (דברים כ"ט:כ"ח) ,

הא למדת שכל דברי תורה מצווין אנו לעשותן עד עולם.

וכן הוא אומר "**חוקת עולם לדורותיכם**" (ויקרא ג':י"ז) .

ונאמר "**לא בשמים היא**" (דברים ל':י"ב) , הא למדת "שאין נביא רשאי לחדש דבר מעתה":

ב.

לפיכך אם יעמוד איש, בין מישראל בין מן האומות, ויעשה אות ומופת,

- ויאמר שי"י שלחו להוסיף מצוה,
- או לגרוע מצוה,

- או לפרש במצוה מן המצוות פירוש שלא שמענו ממשה,
- או שאמר שאותן המצוות שנצטוו בהן ישראל אינן לעולם ולדורי דורות אלא מצוות לפי זמן היו,

- הרי זה נביא שקר, שהרי בא להכחיש נבואתו של משה, ומיתתו בחנק, על **שהזיד לדבר בשם י"י אשר לא ציוהו**, שהוא ברוך שמו ציוה למשה **שהמצוה הזאת לנו ולבנינו עד עולם, ולא איש אל ויכזב:**

הנביא

ג.

אם כן למה נאמר בתורה **"נביא אקים להם מקרב אחיהם כמוך ונתתי דברי בפיו ודבר אליהם את כל אשר אצונו"** (דברים י"ח:י"ח) **?**

א. להזהיר על תורת משה

לא לעשות דת הוא בא, אלא לצוות על דברי התורה ולהזהיר העם שלא יעברו עליה, כמו שאמר האחרון שבהם **"זכרו תורת משה עבדי"** (מלאכי ג':כ"ב) **:**

ד.

ב. לצוות על דברי הרשות

וכן, אם ציונו בדברי הרשות, כגון,

- "לכו למקום פלוני", או "אל תלכו",
- "עשו מלחמה היום", או "אל תעשו",
- "בנו חומה זו", או "אל תבנוה",

-מצוה לשמוע לו.

העובר על דברי נביא

והעובר על דבריו - חייב מיתה בידי שמים, שנאמר **"והיה האיש אשר לא ישמע אל דברי אשר ידבר בשמי, אנכי אדרוש מעמו"** (דברים י"ח:י"ט) **:**

ה.

נביא העובר על דברי עצמו

וכן, נביא שעבר על דברי עצמו, והכובש נבואתו - חייב מיתה בידי שמים, ובשלשתן נאמר "**אנכי אדרוש מעמו**":

ג. לעבור על דברי תורה לפי שעה

וכן, אם יאמר לנו הנביא - שנודע לנו שהוא נביא -

- לעבור על אחת מכל מצוות האמורות בתורה,
- או על מצוות הרבה, בין קלות בין חמורות,

לפי שעה,

- מצוה לשמוע לו,

וכך למדנו מחכמים הראשונים מפי השמועה, "בכל אם יאמר לך הנביא "עבור על דברי תורה", כאליהו בהר הכרמל - שמע לו, חוץ מעבודה זרה":

ו.

והוא שיהיה הדבר לפי שעה, כגון אליהו בהר הכרמל שהקריב עולה בחוץ וירושלים נבחרה, והמקריב בחוץ חייב כרת, ומפני שהוא נביא מצוה לשמוע לו, וגם בזה נאמר "**אליו תשמעון**" (דברים י"ח:ט"ו) :

ז.

ואילו שאלו את אליהו ואמרו לו, "נעקר מה שכתוב בתורה "**פן תעלה עולותיך בכל מקום אשר תראה**" (דברים י"ב:י"ג) "

היה אומר, "לא, אלא המקריב בחוץ לעולם חייב כרת, כמו שציוה משה, אבל אני היום אקריב בחוץ בדבר י"י, כדי להכחיש נביאי הבעל":

ח.

ועל הדרך הזאת אם ציוו כל הנביאים לעבור לפי שעה - מצוה לשמוע להם. ואם אמרו שהדבר נעקר לעולם - מיתתן בחנק, שהתורה אמרה "**לנו ולבנינו עד עולם**" (דברים כ"ט:כ"ח).

ט.

וכן אם עקר דבר מדברים שלמדנו מפי השמועה, או שאמר בדין מדיני תורה "שי"י ציוה לו שהדין כך הוא", "והלכה כדברי פלוני",

- הרי זה נביא שקר וייחנק, אף על פי שעשה אות, שהרי בא להכחיש תורה שאמרה "**לא בשמים היא**" (דברים ל':י"ב).

אבל לפי שעה שומעין לו בכל:

י.

בעבודה זרה אפילו לפי שעה אין שומעים

במה דברים אמורים, בשאר מצוות, אבל בעבודה זרה - אין שומעין לו ואפילו לפי שעה, ואפילו עשה אותות ומופתים גדולים ואמר שי"י ציוהו שתיעבד עבודה זרה היום בלבד, או בשעה זו בלבד, הרי **זה דיבר סרה על י"י.**

ועל זה ציוה הכתוב ואמר "ובא האות והמופת לא תשמע אל דברי הנביא ההוא או אל חולם החלום כי דבר סרה על י"י אלהיכם" וג' (דברים י"ג:ג'-ו'), שהרי זה בא להכחיש נבואתו של משה, ולפיכך נדע בודאי שהוא נביא שקר, וכל שעשה בלאט וכישוף עשה, וייחנק: